

C-265/19. sz. ügy

Előzetes döntéshozatal iránti kérelem

A benyújtás napja:

2019. március 29.

A kérdést előterjesztő bíróság:

High Court (Írország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2019. január 11.

Felperes:

Recorded Artists Actors Performers Ltd

Alperesek:

Phonographic Performance (Ireland) Ltd

Minister for Jobs Enterprise and Innovation

Írország

Attorney General

A HIGH COURT

[omissis]

A

RECORDED ARTISTS ACTORS PERFORMERS LIMITED

FELPERES

ÉS A(Z)

PHONOGRAPHIC PERFORMANCE (IRELAND) LIMITED

**MINISTER FOR JOBS ENTERPRISE AND INNOVATION (foglalkoztatási,
vállalkozásügyi és innovációs miniszter)**

ÍRORSZÁG ÉS AZ ATTORNEY GENERAL

ALPERESEK

KÖZÖTT

**AZ EURÓPAI UNIÓ BÍRÓSÁGA ELÉ TERJESZTETT ELŐZETES
DÖNTÉSHOZATALRA UTALÓ VÉGGZÉS**

Rövidítések

„2006. évi irányelv”

A bérleti jogról és a haszonkölcsönzési jogról, valamint a szellemi tulajdon területén a szerzői joggal szomszédos bizonyos jogokról [helyesen: a szellemi tulajdon területén a bérleti jogról, a haszonkölcsönzési jogról és a szerzői joggal szomszédos bizonyos jogokról] szóló, 2006. december 12-i 2006/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv

„Római Egyezmény”

Nemzetközi egyezmény az előadóművészek, hangfelvétel-előállítók és a műsorsugárzó szervezetek védelméről (kihirdette: 1998. évi XLIV. törvény)

„WPPT”

A WIPO előadásokról és hangfelvételekről szóló 1996. évi szerződése (WIPO Performances and Phonograms Treaty 1996) (kihirdette: 2004. évi XLIX. törvény)

„2000. évi CRRA”

A szerzői jogról és a szomszédos jogokról szóló 2000. évi törvény (Copyright and Related Rights Act 2000)

1. A KÉRDÉST ELŐTERJESZTŐ BÍRÓSÁG

1. A jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelmet az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 267. cikke alapján a High Court (felsőbb bíróság, Írország) terjeszti elő (Simons bíró). [omissis] **[eredeti 2. o.]**

[omissis]

3. AZ ALAPELJÁRÁS TÁRGYA ÉS A RELEVÁNS TÉNYEK

5. Az alapeljárás kimenetele a bérleti jogról és a haszonkölcsönzési jogról, valamint a szellemi tulajdon területén a szerzői joggal szomszédos bizonyos jogokról [helyesen: a szellemi tulajdon területén a bérleti jogról, a haszonkölcsönzési jogról és a szerzői joggal szomszédos bizonyos jogokról] szóló, 2006. december 12-i 2006/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: 2006. évi irányelv) helyes értelmezésétől függ. A kérdést előterjesztő bíróság tudni szeretné, hogy mennyiben engedhető meg, amennyiben megengedhető, a 2006. évi irányelvnek a Római Egyezményben és a WIPO előadásokról és hangfelvételekről szóló 1996. évi szerződésében (a továbbiakban: WPPT) meghatározott „nemzeti elbánás” fogalomra hivatkozással történő értelmezése.
6. Az alapeljárás tárgyát képező jogvita rögzített zenei hangfelvétel nyilvános lejátszása vagy rögzített zenei hangfelvétel sugárzása után fizetendő felhasználási díjak beszedésével és felosztásával kapcsolatos. A nemzeti jogszabályok alapján a bár, éjszakai klub vagy egyéb nyilvános hely tulajdonosa, aki rögzített zenei hangfelvételt kíván lejátszani, ezért felhasználási díjat köteles fizetni. Hasonlóképpen, amennyiben valamely személy hangfelvételt kíván felhasználni sugárzott műsor vagy kábelműsor szolgáltatás keretében, e hangfelvétel után szintén köteles használati díjat fizetni. Az erre vonatkozó kötelezettséget a nemzeti jog a szerzői jogról és a szomszédos jogokról szóló 2000. évi törvényben (Copyright and Related Rights Act 2000) részletesen szabályozza. A jogszabályokban foglalt elképzelés szerint a felhasználó egyszeri felhasználási díjat fizet a hangfelvétel előállítóját képviselő engedélyező szervnek, az így beszedett összeget azonban felosztják a hangfelvétel előállítója és az előadóművészek között.
7. A felperes egyes előadóművészeket képvisel, az első helyen megnevezett alperes egyes [hangfelvétel-] előállítókat képvisel, míg a második, harmadik és negyedik helyen megnevezett alperesek sorrendben a foglalkoztatási, vállalkozásügyi és innovációs miniszter, az ír állam és az ír Attorney General (főügyész). A felperes és az alperes jogvitában állnak a közöttük létrejött szerződéses megállapodás értelmezése és végrehajtása tekintetében. A hivatkozott jogvita rendezéséhez szükség van a nemzeti jogszabályok értelmezésére, amelyeket viszont az uniós jog fényében kell értelmezni. **[eredeti 3. o.]**
8. Az ír nemzeti jog eltérő jogosultsági kritériumokat alkalmaz az előállítók és az előadóművészek vonatkozásában. Az előállító mint a szerzői jog tulajdonosa a méltányos díjazásból részesedésre jogosult olyan esetekben, ha a hangfelvétel jogszerű nyilvánosságra hozatalára első alkalommal Írországból vagy az Európai Gazdasági Térséghez (a továbbiakban: EGT) tartozó országban kerül sor. Az előállítót szintén megilleti az úgynevezett harminc napos szabály. Ezzel szemben az előadóművész nem jogosult részesedésre a méltányos díjazásból, kivéve, ha i. ír állampolgár vagy a lakóhelye vagy tartózkodási helye Írországból található, vagy ii. a lakóhelye vagy tartózkodási helye EGT-országban található. (Az

előadóművész külön szerez jogosultságot, ha az előadásra Írországból vagy EGT-országban kerül sor).

9. Az alapeljárásnak az a központi kérdése, hogy vajon összhangban áll-e az uniós joggal egyes előadóművészeknek a méltányos díjazásból való részesedésből történő kizárása olyan esetekben, ahol ugyanannak a hangfelvételnek az előállítója kifizetésben részesül. Az a körülmény, hogy a nemzeti jogszabályok az EGT-országban lakóhellyel, illetve tartózkodási hellyel rendelkező személyeket az ír állampolgárokkal azonos módon kezelik, azt jelenti, hogy a jogszabályok nem sértik a hátrányos megkülönböztetés tilalmának uniós jogi alapelvét. A felperes ugyanakkor azzal érvel, hogy helyes értelmezése esetén a 2006. évi irányelv előírja, hogy az előadóművészeknek – a lakóhelyétől vagy tartózkodási helyétől függetlenül – biztosítani kell a méltányos díjazásból járó részesedéshez való jogot olyan esetekben, ha az előadását hangfelvételen rögzítették, amely önmagában védelemre jogosult. A hivatkozott érvelés szerint nem engedhető meg elsősorban az előadóművész lakóhelye vagy tartózkodási helye alapján kritériumokat alkalmazni.
10. További kérdésként merül fel, hogy – abból kiindulva, hogy a WPPT valóban irányadó a 2006. évi irányelv értelmezésekor – indokolt-e a nemzeti jogszabályokban alkalmazott megközelítés a néhány fél által a WPPT 15. cikke alapján megfogalmazott fenntartásra adott válaszként.

4. A VONATKOZÓ JOGSZABÁLYI RENDELKEZÉSEK

Nemzeti jogszabályok

11. A szerzői jogról és a szomszédos jogokról szóló 2000. évi törvény (a 2000. évi 28. sz. törvény) (Copyright and Related Rights Act 2000, a továbbiakban: 2000. évi CRRA) 37. cikkének (1) bekezdése rögzíti, hogy valamely mű szerzői jogának jogosultja kizárólagos jogosultsággal rendelkezik arra, hogy megtegyen egyes meghatározott intézkedéseket, vagy másokat felhatalmazzon ezeknek az intézkedéseknek a megtételére, ideértve a mű nyilvánosságra hozatalára vonatkozó jogot. A „mű” fogalma magában foglalja a „hangfelvételt”. A 2. cikkben foglaltak szerint a „hangfelvétel” hangoknak, vagy hangok egyéb megjelenítésének a rögzítését jelenti, amelyről a hangok többszörözhetővé tehetők, függetlenül a médiumtól, amelyen a rögzítés történt, vagy a módszertől, amellyel többszörözik a hangokat. A 19. szakasz szerint a hangfelvétel nem részesülhet szerzői jogi védelemben, amíg a hangfelvétel első rögzítése meg nem történt.
12. A 38. szakasz ezt követően a felhasználási engedélyhez való jogról rendelkezik bizonyos körülmények esetén.

„38.—(1) A 37. szakasz rendelkezéseitől függetlenül, amennyiben valamely személy javaslatot tesz—

- a) hangfelvétel nyilvános lejátszására, vagy [eredeti 4. o.]
- b) hangfelvétel felhasználására sugárzott műsorban vagy kábelprogram szolgáltatásban,

e személy erre jogosultsággal rendelkezik, amennyiben—

- i. beleegyezik abba, hogy az engedélyező szerv részére kifizetéseket teljesít az ilyen lejátszás vagy sugárzott műsorban vagy kábelprogram szolgáltatásban való felhasználás tekintetében, valamint
- ii. betartja az e szakaszban előírt követelményeket.

(2) Az adott személy élhet a hangfelvétel nyilvános lejátszására vagy sugárzott műsorban vagy kábelprogram szolgáltatásban való felhasználására vonatkozó joggal, amennyiben—

- a) a hangfelvétel nyilvános lejátszására vagy sugárzott műsorban vagy kábelprogram szolgáltatásban való felhasználására irányuló szándékáról minden egyes érintett engedélyező szervet értesít,
- b) minden ilyen szervet tájékoztat arról a dátumról, amelyen vagy amelytől szándékában áll hangfelvételeket nyilvánosan lejátszani vagy hangfelvételeket sugárzott műsorban vagy kábelprogram szolgáltatásban felhasználni,
- c) legalább három hónapos időközönként utólagosan kifizetéseket teljesít az engedélyező szerv részére,
- d) teljesíti a jelen szakasz szerinti kifizetésekkel kapcsolatos összes olyan észszerű feltételt, amelyről őt az engedélyező szerv időről időre értesíti, valamint
- e) teljesíti az engedélyező szerv részéről érkező észszerű információkéréseket, hogy e szerv ki tudja számolni és kezelni tudja az e szakasz szerinti kifizetéseket.

(3) A (2) bekezdésben előírt feltételeket teljesítő személyt úgy kell tekinteni, hogy a szerzői jog megsértése tekintetében ugyanolyan helyzetben van, mintha ő lett volna a kérdéses szerzői jog jogosultja által adott engedély jogosultja a tárgyidőszakokban.

(4) Amennyiben a hangfelvételt nyilvánosan lejátszani vagy a hangfelvételt sugárzott műsorban vagy kábelprogram szolgáltatásban felhasználni szándékozó személy és az engedélyező szerv észszerű időn belül nem tudnak megállapodni a (2) bekezdés szerint a méltányos

díjazásban, a javasolt megállapodás feltételeit felterjesztik a felügyeleti szerv részére, hogy állapítsa meg a díjazás összegét és feltételeit.

[...]”.

13. A 184. szakasz határozza meg azokat a körülményeket, amelyek esetén szerzői jogi védelem illeti meg többek között a hangfelvételt. **[eredeti 5. o.]**

„184.—(1) Szerzői jogi védelem alá tartozik az irodalmi mű, színmű, zenemű vagy művészeti alkotás, hangfelvétel, filmalkotás, megjelentetett vagy eredeti adatbázis nyomdai összeállítása, ha az első jogszerű nyilvánosságra hozatalára—

- a) az Államban; vagy
- b) olyan országban, térségben, államban vagy területen került sor, amelyre kiterjednek az e Részben foglalt releváns rendelkezések.

(2) A jelen szakasz szempontjából valamely műnek egy adott országban, térségben, államban vagy területen történő jogszerű nyilvánosságra hozatalát abban az esetben is a mű első jogszerű nyilvánosságra hozatalának kell tekinteni, ha a művet azzal egyidejűleg máshol is jogszerűen nyilvánosságra hozták; és e célból a műnek a megelőző 30 napban máshol történő jogszerű nyilvánosságra hozatala egyidejűnek minősül.”

14. E rendelkezések azzal a hatással járnak, hogy – az előállítókat érintően – az egyik fő kritérium a hangfelvétel első kiadásának helye.

15. Az előállító arra hivatkozással is jogosult lehet szerzői jogi védelemre, hogy az Egyezményben részes országban rendelkezik lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel. Ez a 2000. évi CRRA 183. szakaszának és az 1996. évi szerzői jogi (külföldi országokra vonatkozó) rendelet (Copyright [Foreign Countries] Order 1996, 1996. évi 36. sz. jogszabályi eszköz [S.I.]) együttes hatása. E rendelet viszonyossági alapon nyújt szerzői jogi védelmet. Lásd a 9. cikket.

„9. A hangfelvétel tekintetében a kizárólag az e rendelet alapján fennálló szerzői jog nem foglalja magában a törvény 17. szakasza (4) bekezdésének b) pontja szerinti méltányos díjazásra vonatkozó jogot, kivéve, ha e jog vagy a méltányos díjazás iránti igényt megalapozó jog abban az országban áll fenn, ahol a hangfelvételt először kiadták.”

16. Az e rendeletben foglaltakat a 2000. évi CRRA átmeneti rendelkezései fenntartották. Lásd a 2000. évi CRRA első melléklete 1. része 3. cikkének (5) bekezdését.

„(5) Tekintet nélkül az 1963. évi törvény hatályon kívül helyezésére, bármely olyan rendelkezés, szabály vagy rendelet, amelyet az 1963. évi törvény alapján hoztak, és amely a jelen törvény II. része alkalmazásának

megkezdését közvetlenül megelőzően hatályos volt, továbbra is hatályban marad, és azt az említett II. rész alkalmazásának megkezdését követően úgy kell tekinteni, hogy a jelen törvény megfelelő rendelkezései alapján hozták meg.”

17. Az előadóművészekre vonatkozó jogosultsági kritériumokat a 2000. évi CRRA III. részének 9. fejezete határozza meg az alábbiak szerint.

„9. fejezet

Jogosultság megállapítása: Előadások

287.—A jelen részben, valamint a IV. részben—

a »jogosult ország« jelentése lehet— **[eredeti 6. o.]**

- a) Írország,
- b) egy másik EGT tagállam, vagy
- c) amennyiben a 289. szakasz szerinti rendelet így rendelkezik, az említett szakaszban kijelölt ország;

a »jogosult egyén« a jogosult ország állampolgárát, vagy a jogosult országban lakóhellyel vagy szokásos tartózkodási hellyel rendelkező egyént jelenti; valamint

a »jogosult személy« ír állampolgárt vagy az Államban lakóhellyel vagy szokásos tartózkodási hellyel rendelkező egyént jelent.

288. —Valamely előadás a jelen részben vagy a IV. részben foglalt rendelkezések szempontjából akkor minősül jogosultságot teremtő előadásnak, ha azt jogosult egyén vagy jogosult személy adja elő, vagy jogosult országban, térségben, államban vagy területen kerül rá sor a jelen fejezettel összhangban.”

18. Az előzőekből látszik, hogy ahhoz, hogy valamely előadás teljesítse a 208. szakaszban foglalt díjazáshoz való jogra vonatkozó feltételeket, vagy i. kapcsolatnak kell lennie az előadóművész és a jogosult ország között, vagy ii. magát az előadást jogosult országban kellett tartani. A jogosult országot úgy határozzák meg, hogy az magában foglalja Írországot és az Európai Gazdasági Térség (EGT) valamennyi tagját. Ezért például, ha az előadást Franciaországban tartják egy hangstúdióban, vagyis ha az előadás helye valamely EGT-ország, az érintett előadóművészeket megilleti a díjazáshoz való jog az adott hangfelvétel későbbi felhasználása tekintetében, az egyéni állampolgárságtól, tartózkodási vagy lakóhelyüktől függetlenül. Amennyiben azonban az előadásra nem EGT-országban kerül sor, például az Egyesült Államokban, az előadóművészeket csak

akkor illeti meg a díjazás joga, ha teljesítik az állampolgárságra, tartózkodási vagy lakóhelyre vonatkozó feltételeket.

19. Az előadóművészekre vonatkozó jogosultsági feltételek nem tesznek említést a hangfelvétel első kiadásának helyéről. A jelen ügyben ennek elmulasztása szolgál a jogvita alapjául.
20. A 289. szakasz további, vagyis Írországon és az EGT-országokon kívüli országok jogosult országgá történő kijelöléséről szóló rendeletekről rendelkezik.

„289.—(1) A Kormány rendeletben bármely országot, térséget, államot vagy területet jogosult országnak jelölhet ki, amelyet megillet a jelen rész és a IV. rész szerinti védelem, ha a Kormány meggyőződött arról, hogy a szóban forgó ország, térség, állam vagy terület a jogszabályaiban gondoskodott vagy gondoskodni fog az ír előadásokat megillető megfelelő védelemről.

(2) A jelen szakasz szempontjából »ír előadás« alatt olyan előadást kell érteni— **[eredeti 7. o.]**

- a) amelyet ír állampolgár vagy az Államban lakóhellyel vagy szokásos tartózkodási hellyel rendelkező egyén ad elő, vagy
- b) amelyet az Államban tartanak.

(3) Amennyiben a szóban forgó ország, térség, állam vagy terület csak bizonyos meghatározott előadások tekintetében biztosít megfelelő védelmet, az adott országot, térséget, államot vagy területet kijelölő (1) bekezdés szerinti rendelet tartalmazhat olyan rendelkezést, amely az érintett országgal, térséggel, állammal vagy területtel kapcsolatos előadások tekintetében a jelen rész vagy a IV. rész által biztosított védelmet a megfelelő mértékben korlátozza.”

21. A 289. szakasz alapján eddig nem hoztak rendeletet.

Az uniós jogi rendelkezések

2006/115/EK irányelv

22. A 2006/115/EK irányelv 8. cikkének (1) és (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik.

„(1) A tagállamok biztosítják az előadóművészek számára a kizárólagos jogot előadásaik vezeték nélküli sugárzásának és nyilvánosságához történő közvetítésének engedélyezésére, illetve megtiltására, kivéve ha az előadás már maga is sugárzott előadás, vagy rögzített felvételen alapul.

(2) A tagállamok biztosítják azt a jogot, amelynek célja, hogy a felhasználó egy egyszeri méltányos díjat fizessen a hangfelvétel kereskedelmi célú nyilvánosságra hozatala, illetve e hangfelvétel példányának vezeték nélküli sugárzása vagy egyéb módon a nyilvánossághoz közvetítése esetén, valamint hogy ezen díjat az érintett előadóművészek és hangfelvétel-előállítók között felosszák. Az előadóművészek és a hangfelvétel-előállítók közötti megállapodás hiányában a tagállamok meghatározhatják a feltételeket, amelyek alapján közöttük a díj felosztásra kerül.”

Nemzetközi egyezmények és szerződések

i. 1961. évi Római Egyezmény

23. A Római Egyezmény hosszú címe „Nemzetközi egyezmény az előadóművészek, hangfelvétel-előállítók és a műsorsugárzó szervezetek védelméről”. A Római Egyezmény Rómában „kötetett” 1961. október 26-án. Az Európai Unió nem részes fele a Római Egyezménynek.
24. A Római Egyezmény vezette be a „nemzeti elbánás” fogalmát. Ezt a 2. cikk (1) bekezdésének a) pontja úgy határozza meg, mint annak a Szerződő Államnak a hazai törvényei szerinti elbánást, ahol a védelmet kéri olyan előadóművészek számára, akik az illető állam állampolgárai, olyan előadásokra vonatkozóan, amelyeket területén tartanak, sugároznak vagy első ízben rögzítenek. Lényegében ez azt írja elő, hogy a jogosult előadóművészek teljes mértékben élvezhetik a nemzeti jogszabályok által biztosított jogokat. **[eredeti 8. o.]**
25. A 4. cikk a következőképpen rendelkezik:
- „Valamennyi Szerződő Állam nemzeti elbánásban köteles részesíteni az előadóművészeket, ha a következő feltételek bármelyike megvalósul:
- a) az előadást valamely másik Szerződő Államban tartják;
 - b) az előadást olyan hangfelvételen rögzítik, amely az Egyezmény 5. Cikke alapján védelmet élvez;
 - c) a hangfelvételen nem rögzített előadást olyan sugárzott műsor útján közvetítik, amely az Egyezmény 6. Cikke alapján védelemben részesül.”
26. Az alapeljárás szempontjából a 4. cikk b) pontja különös jelentőséggel bír, mivel kapcsolatot teremt az előadóművészek jogai és az előállítók jogai között.
27. Az 5. cikk a következőképpen rendelkezik.

- „1. Valamennyi Szerződő Állam nemzeti elbánásban köteles részesíteni a hangfelvétel-előállítókat, ha a következő feltételek bármelyike megvalósul:
- a) a hangfelvétel előállítója valamely más Szerződő Állam állampolgára (az állampolgárság ismérve);
 - b) a hang első rögzítése valamely más Szerződő Államban történt (a rögzítés ismérve);
 - c) a hangfelvételt először valamely más Szerződő Államban adták ki (a kiadás ismérve).
2. Ha a hangfelvételt nem Szerződő Államban adták ki először, de azt az első kiadást követő harminc napon belül valamelyik Szerződő Államban is kiadták (egyidejű kiadás), a hangfelvétel úgy tekintendő, mintha először a Szerződő Államban adták volna ki.
3. Az Egyesült Nemzetek Szervezetének főtitkáránál letétbe helyezett értesítés útján bármelyik Szerződő Állam úgy nyilatkozhat, hogy nem fogja alkalmazni vagy a kiadás, vagy a rögzítés ismervét. Az ilyen értesítést a megerősítéssel, az elfogadással vagy a csatlakozással egyidejűleg, illetőleg bármikor azt követően is letétbe lehet helyezni; utóbbi esetben az hat hónappal a letétbe helyezés után válik hatályossá.”
28. A „kiadás” kifejezésnek a 3. cikk d) pontjában foglalt jelentése valamely hangfelvétel példányainak kielégítő mennyiségben történő nyilvánosságra hozatala.

ii. A WIPO előadásokról és hangfelvételekről szóló szerződése (WPPT)

29. A WPPT-t 1996. december 20-án fogadták el Genfben. Az Európai Unió a megerősítő okiratát 2009. december 14-én helyezte letétbe, és a WPPT [eredeti 9. o.] az Európai Unió tekintetében 2010. március 14-én lépett hatályba (Írország ugyanezen a napon ratifikálta a WPPT-t). Lásd a WIPO Szerzői Jogi Szerződésének, valamint a WIPO Előadásokról és Hangfelvételekről szóló Szerződésének az Európai Közösség nevében történő jóváhagyásáról szóló, 2000. március 16-i 2000/278/EK korábbi tanácsi határozatot.
30. A WPPT és a Római Egyezmény közötti kapcsolatot a WPPT 1. cikkének (1) bekezdése az alábbiak szerint magyarázza.

„(1) E Szerződés nem csorbítja a Szerződő Felek egymással szemben az előadóművészek, a hangfelvétel-előállítók és a műsorsugárzó szervezetek védelméről szóló, 1961. október 26-án Rómában létrejött nemzetközi egyezmény (a továbbiakban: Római Egyezmény) alapján fennálló kötelezettségeit.”

31. A nemzeti elbánást előíró rendelkezés a WPPT 4. cikkében található, amely a következőképpen rendelkezik.

„Nemzeti elbánás

- (1) Mindegyik Szerződő Fél a többi Szerződő Félnek a 3. cikk (2) bekezdésében meghatározott állampolgárai számára a saját állampolgáraival azonos elbánást biztosít az e Szerződésben kifejezetten biztosított kizárólagos jogok és az e Szerződés 15. cikkében előírt megfelelő díjazáshoz való jog tekintetében.
- (2) Az (1) bekezdés szerinti kötelezettség nem áll fenn, ha egy másik Szerződő Fél a Szerződés 15. cikkének (3) bekezdésében megengedett fenntartásokkal él.”
32. Ezzel összefüggésben a 15. cikk (1) bekezdése megállapítja, hogy az előadóművészek és a hangfelvétel-előállítók egyszeri megfelelő díjazásra tarthatnak igényt a hangfelvételek közvetlen vagy közvetett felhasználásáért.
33. A „többi Szerződő Fél állampolgárainak” fogalmát a 3. cikk (2) bekezdése az alábbiak szerint határozza meg.

„(2) A többi Szerződő Fél állampolgárainak azok az előadóművészek és hangfelvétel-előállítók tekintendők, akik megfelelnek a Római Egyezményben biztosított védelemre való jogosultság feltételeinek, ha e Szerződés valamennyi Szerződő Fele Szerződő Állama lenne az említett Egyezménynek. A jogosultság ezen feltételeinek tekintetében a Szerződő Felek az e Szerződés 2. cikkének megfelelő meghatározásokat alkalmazzák.”

5. *AZ ELŐZETES DÖNTÉSHOZATALRA UTALÁS INDOKAI*

34. A Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint a 2006. évi irányelv értelmezésekor figyelemmel kell lenni a WPPT rendelkezéseire. Lásd különösen: Stichting ter Exploitatie van Naburige Rechten (SENA) ítélet, C-245/00, EU:C:2003:68; **[eredeti 10. o.]** Societa Consortile Fonografici (SCF) ítélet, C-135/10, EU:C:2012:140; Sociedad General de Autores y Editores de Espana (SGAE) ítélet, C-306/05, EU:C:2006:764.
35. A Bíróság ugyanakkor valamennyi esetben olyan körülményeket vizsgált, ahol a 2006. évi irányelv szóban forgó rendelkezése a WPPT valamely rendelkezését tükrözte, mint például a „nyilvánossághoz való közvetítés” vagy a „méltányos díjazás”. Az alapeljárás újdonsága, hogy a WPPT azon rendelkezésének, amelyre a felperes hivatkozik, nincsen közvetlen megfelelője a 2006. évi irányelvben. Ez felveti annak kérdését, hogy vajon az értelmezési kötelezettség kiterjed-e a nemzetközi szerződésekben foglalt olyan fogalmakra, amelyeknek nincsen kifejezett, egyenértékű megfelelőjük a 2006. évi irányelvben.

36. A felperes oldalán azon az elváráson van a hangsúly, hogy figyelemmel kell lenni a fogalmak szövegekörnyezetére, valamint a nemzetközi szerződések célkitűzéseire. Azzal érvel, hogy a 2006. évi irányelv 8. cikkének (2) bekezdésében foglalt rendelkezésekből nem csak a WPPT 15. cikke vezethető le közvetlenül (amely megfelel a 8. cikk (2) bekezdésének), hanem az egészen a WPPT 4. cikkéig levezethető (nemzeti elbánás), amely kifejezetten hivatkozik a 15. cikkre. Ezen érvet illetően a 2006. évi irányelvben és a WPPT-ben egyaránt megjelenő egyenértékű koncepció az előadóművészeket megillető azon jogra vonatkozik, amelynek alapján részesedésre tarthatnak igényt a megfelelő díjazásból a nyilvánossághoz való bármilyen közvetítés esetén. A WPPT 4. cikke megállapítja, – minden esetben a 4. cikk (2) bekezdése szerinti fenntartás lehetőségétől függően – hogy e jog kedvezményezettjei a Szerződő Feleknek a WPPT 3. cikkének (2) bekezdésében meghatározott állampolgárai. A 3. cikk (2) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy e kedvezményezetteknek azok az állampolgárok tekintendők, akik megfelelnek a Római Egyezményben biztosított védelemre való jogosultság feltételeinek. A Római Egyezmény 4. és 5. cikke azzal az együttes hatással jár, hogy amint a hangfelvétel védelmet élvez, az előállítók és az előadóművészek egyaránt részesedésre jogosultak a megfelelő díjazásból. A Római Egyezmény 5. cikke a harminc napos szabály eredményeképpen ezt a jogosultságot általános jelleggel kiterjeszti az előállítókra. Ez állítólagosan azzal a következménnyel jár, hogy a méltányos díjazásból járó részesedéshez való jog kedvezményezettjei az előállítók és előadóművészek széles körét magukban foglalják, amely messze túlmutat a kizárólag az adott Szerződő Államokból származó személyek körén.
37. A WPPT 23. cikkének (1) bekezdésére szintén hivatkoznak, amely szerint a Szerződő Felek vállalják, hogy jogrendszerükkel összhangban meghozzák a WPPT alkalmazásának biztosításához szükséges intézkedéseket. A képviselőjük megállapítja, hogy az Európai Unióra mint Szerződő Félre vonatkozik ez a kötelezettség, és azzal érvel, hogy a 2006. évi irányelv 8. cikkének (2) bekezdése az Unió e kötelezettsége teljesítésének egyik módja.
38. Az alperesek ezzel szemben azzal érvelnek, hogy nincsen olyan jogelv, amelynek alapján a Római Egyezmény és a WPPT részletes rendelkezéseit összességében be lehetne emelni a 2006. évi irányelvbe. A képviselő a 8. cikk (2) bekezdését olyan pontos rendelkezésként írja le, amely nem határoz meg arra vonatkozó részleteket, hogy például kik lehetnek jogosult előadóművészek. Amennyiben az uniós jogalkotók meg kívánták volna határozni, hogy mely előállítók és előadóművészek lehetnek jogosultak arra, hogy osztozzanak a díjazáshoz való jogban – ahelyett, hogy ennek meghatározását a tagállamokra bízták volna – erről a 2006. évi irányelvben rendelkeztek volna. A 2006. évi irányelvben ezzel szemben nem található egyenértékű rendelkezés. A 2006. évi irányelv a preambulumbekzdéseiben mindössze annyit mond ki, hogy **[eredeti 11. o.]** célját tekintve nem ellentétes olyan nemzetközi egyezményekkel, amelyeken számos tagállam szerzői és szomszédos jogokra vonatkozó szabályozása alapul.

39. A képviselő továbbá azzal érvel, hogy a 2006. évi irányelv kiterjesztő értelmezése, amelyet a felperes a bíróság előtt szorgalmaz, felülírná az opt-out lehetőségét, amelyet a WPPT 4. cikkének (2) bekezdése kifejezetten biztosít. Ezért, még ha a 2006. évi irányelv foglalkozna is annak kérdésével, hogy mely előállítók és előadóművészek tekintendők jogosultnak – amellyel egyébként az alperes szerint nem foglalkozik –, nincsen arra vonatkozó utalás, hogy a 2006. évi irányelv felülírná a WPPT-t, és ennek megfelelően alkalmazandó a 4. cikk (2) bekezdésében foglalt azon jog, amelynek alapján egy másik szerződő fél reagálhat valamely fenntartásra. A 2006. évi irányelv preambulumbekendései egyértelművé teszik, hogy az irányelv célja, hogy ne legyen ellentétes a nemzetközi szerződésekkel.
40. A 2006. évi irányelv átmeneti rendelkezéseire szintén hivatkoznak. Az előadottak szerint ezek a rendelkezések elismerik a tagállamok nemzeti jogszabályait, és alkalmazandók az 1994. július 1-jétől kezdődően védendő jogokra. Ez állításuk szerint kizár bármely olyan értelmezést, amely szerint i. e jogokat a 2006. évi irányelv szabályozza; ii. e jogok harmonizáltak; vagy iii. a nemzeti jogszabályok összeegyeztethetetlenek a 2006. évi irányelvvvel vagy magával a WPPT-vel.
41. Az Állam a szóbeli nyilatkozataiban felhívta a figyelmet a (6) preambulumbekendésre és a „Közösségen belüli harmonizált jogi védelem” mondatrésze. Ez előadása szerint arra utal, hogy a 2006. évi irányelv célközönségét a Közösségen belüli gazdasági szereplők képezik, és az irányelv a Közösségen kívüli gazdasági szereplők helyzetével nem kívánt foglalkozni.
42. A kérdést előterjesztő bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a 2006. évi irányelv 8. cikkének értelmezése nem egyértelmű. Különösen nem tisztázott, hogy milyen mértékben lehet jogszerűen hivatkozni a Római Egyezmény és a WPPT rendelkezéseire a 8. cikk értelmezésekor. Tizzano főtanácsnok a SENA ügyben arra a megállapításra jutott, hogy a Római Egyezményben rögzített nemzeti elbánásra vonatkozó szabályok az uniós jog szerves részét képezik. Függetlenül attól, hogy a főtanácsnok fenti megállapítását a Bíróság a SENA ítéletben hivatalosan nem erősítette meg, önmagában az a tény, hogy egy ilyen elismert főtanácsnok láthatóan készen állt annak elfogadására, hogy a Római Egyezményben rögzített nemzeti elbánás követelménye abban az esetben is kihat a „méltányos díjazás” fogalmának értelmezésére, ha magában az 1992. évi irányelvben nincs is ilyen jellegű kifejezett rendelkezés, – mindenesetre – jelentőséggel bír annak szempontjából, hogy vajon egyértelmű-e a 2006. évi irányelv 8. cikkének (2) bekezdése.
43. Amennyiben a Bíróság úgy határozna, hogy a „nemzeti elbánás” fogalmát alkalmazni kell a 2006. évi irányelvre, a kérdést előterjesztő bíróságnak foglalkoznia kell azzal a kérdéssel, hogy vajon a szerzői jogról és a szomszédos jogokról szóló 2000. évi törvény rendelkezései a WPPT egyes Szerződő Felei által tett fenntartásokra adott jogszerű válasznak minősülnek-e. A WPPT vonatkozó rendelkezéseinek a fenti 29. és azt követő pontokban található összefoglalójából kitűnik, hogy a 4. cikkben foglalt azon kötelezettség, hogy a méltányos díjazáshoz

való jogot más Szerződő Felek állampolgáira is kiterjesszék, függ a 15. cikk (3) bekezdése szerinti fenntartás lehetőségétől. A Szerződő Feleket széleskörű mérlegelési jogkör illeti meg a tekintetben, hogy milyen típusú fenntartással kívánnak élni. A 15. cikk (1) bekezdése szerinti egyszeri [eredeti 12. o.] méltányos díjazáshoz való jog i. kizárólag bizonyos felhasználások esetén alkalmazható; ii. valamely más módon korlátozható; vagy iii. esetleg egyáltalán nem kerül alkalmazásra.

44. Az Egyesült Államok Szerződő Fél a WPPT-ben, a 15. cikk (3) bekezdése alapján azonban fenntartással élt az alábbiak szerint.

„Az Egyesült Államok a WIPO előadásokról és hangfelvételekről szóló 1996. évi szerződése 15. cikkének (3) bekezdése alapján a WIPO előadásokról és hangfelvételekről szóló 1996. évi szerződése 15. cikkének (1) bekezdésének rendelkezéseit kizárólag bizonyos olyan digitális műsorszórási és nyilvánosság-hoz közvetítési tevékenységek tekintetében alkalmazza, amelyek vétele után közvetlen vagy közvetett díjat számítanak fel, valamint egyéb továbbközvetítésekre és digitális hangfelvételek lejátszására az Egyesült Államok joga szerint.”

45. Ennek a fenntartásnak a hiányában az ír állam a WPPT alapján *köteles lett volna* nemzeti elbánásban részesíteni az Egyesült Államok állampolgárait. Az egyesült államokbeli előállító szerzői jogi védelemre lenne jogosult vagy azon az alapon, hogy i. az Egyesült Államokban lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkezik (a 2000. évi CRRA 183. szakaszának és az 1996. évi szerzői jogi [külföldi országokra vonatkozó] rendeletnek az együttes joghatása), vagy azért ii. mert a hangfelvételt első alkalommal az Egyesült Államokban adták ki (a 2000. évi CRRA 184. szakasza). Ahhoz, hogy valamely egyesült államokbeli előadóművészt is szerzői jogi védelem illessen meg, a miniszternek a 289. szakasz alapján az Egyesült Államok javára szóló kijelölési rendeletet *kellett volna* hoznia. (Az egyesült államokbeli előadóművész nem teljesíti a 287. és 288. szakasz alapján fennálló jogosultsági feltételeket abból a nyilvánvaló okból, hogy az Egyesült Államok nem EGT-ország).
46. Természetesen az a körülmény, hogy az Egyesült Államok fenntartással élt a 15. cikk (3) bekezdése alapján, azzal a következménnyel jár, hogy az ír állam mentesül az arra vonatkozó kötelezettsége alól, hogy a nemzeti elbánást kiterjessze az Egyesült Államok állampolgáira. A 2000. évi CRRA tényleges hatása ugyanakkor az, hogy az egyesült államokbeli előállítók számos esetben jogosultak lesznek szerzői jogi védelemre, míg az egyesült államokbeli előadóművészek jellemzően nem lesznek erre jogosultak. Ez az eltérő bánásmód abból fakad, hogy az egyesült államokbeli előállító hivatkozhat a 184. szakasz szerinti „első kiadás” feltételére a szerzői jogi védelemre való jogosultságának megállapítása érdekében, míg az egyesült államokbeli előadóművész nem. Mindennek az a következménye, hogy egyes hangfelvételek esetében, amelyekben egyesült államokbeli előállítók és egyesült államokbeli előadóművészek egyaránt

érintettek, a 38. szakasz alapján fizetendő felhasználási díj teljes összege, vagyis a méltányos díjazás kizárólag az előállító javára folyik be.

47. A kérdést előterjesztő bíróság a Bíróság döntéshozatalát kéri abban a kérdésben, hogy az előállítók és előadóművészek ilyen aszimmetrikus kezelése a 15. cikk (3) bekezdése szerinti fenntartásra adott jogszerű válasznak minősül-e. **[eredeti 13. o.]**

6. AZ ELŐZETES DÖNTÉSHOZATALRA ELŐTERJESZTETT KÉRDÉSEK

1. A nemzeti bíróság arra vonatkozó kötelezettsége, hogy a bérleti jogról és a haszonkölcsönzési jogról, valamint a szellemi tulajdon területén a szerzői joggal szomszédos bizonyos jogokról [helyesen: a szellemi tulajdon területén a bérleti jogról, a haszonkölcsönzési jogról és a szerzői joggal szomszédos bizonyos jogokról] szóló 2006/115/EK irányelvet a Római Egyezmény és/vagy a WPPT célkitűzéseinek fényében értelmezze, kizárólag olyan fogalmakra korlátozódik-e, amelyekre az irányelv kifejezetten hivatkozik, vagy ettől eltérően olyan fogalmakra is kiterjed, amelyek kizárólag a két említett nemzetközi szerződésben fordulnak elő? Különösen az irányelv 8. cikkét mennyiben kell a WPPT 4. cikke szerinti „nemzeti elbánás” követelményének fényében értelmezni?

2. A tagállam rendelkezik-e arra vonatkozó mérlegelési jogkörrel, hogy feltételeket szabjon annak meghatározására, hogy mely előadóművészek minősülnek „érintett előadóművészeknek” az irányelv 8. cikke alapján? Különösképpen, a tagállam a méltányos díjazásból járó részesedéshez való jogot leszűkítheti-e olyan esetekre, amikor vagy i. az Egyesült Gazdasági Térségbe (EGT) tartozó országban kerül sor az előadásra, vagy ii. az előadóművészek EGT-országban rendelkeznek lakó- vagy tartózkodási hellyel?

3. Milyen mérlegelési jogkör illeti meg a tagállamot annak eldöntése során, hogy miként reagál a valamely másik Szerződő Fél által a WPPT 15. cikkének (3) bekezdése alapján tett fenntartásra? Különösképpen, a tagállam köteles-e pontosan tükrözni a másik Szerződő Fél által megfogalmazott fenntartás feltételeit? Köteles-e a Szerződő Fél mellőzni a Római Egyezmény 5. cikke szerinti 30 napos szabályt, amennyiben e szabály azzal az eredménnyel járhat, hogy a fenntartással élő félhez tartozó előállító részesül díjazásban a 15. cikk (1) bekezdése alapján, miközben ugyanannak a hangfelvételnek az előadói nem kapnak díjazást? Ettől eltérően, a fenntartásra reagáló fél megteheti-e, hogy a fenntartással élő fél állampolgárainak kedvezőbb jogokat biztosít a fenntartással élő fél által nyújtott jogokhoz képest, vagyis a fenntartásra reagáló fél biztosíthat-e olyan jogokat, amelyeket a fenntartással élő fél nem viszonyoz?

4. Megengedhető-e bármilyen körülmények között a méltányos díjazáshoz való jog hangfelvétel-előállítókra történő korlátozása, vagyis e jog megtagadható-e azon előadóművészekről, akiknek az előadását a szóban forgó hangfelvételben rögzítették?

2019. március 20.

[omissis]

MUNKADOKUMENTUM